

Examenul național de bacalaureat 2026

**Proba E. d)
Sociologie**

Varianta 1

Profilul umanist din filiera teoretică

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

I TÊTEL

(30 punct)

Îrja a vizgalapra a feladatok sorszámát, és tüntesse fel mellettük a helyes válasz betűjelét!
Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

1. A kortárs társadalomban a család gyökeres változási folyamatának egyik következménye:
 - a. a házasság vagyonstratégiaként való megkötése
 - b. a hozománynak szentelt figyelem
 - c. az együttélési formák diverzifikálódása
 - d. a férj/feleség szülők általi kiválasztása
2. A természetfeletti, szent vagy isteni lényekkel, erőkkel vagy hatalmakkal kapcsolatos emberi hiedelmek és magatartásformák összessége:
 - a. a vallás
 - b. a laicizáció
 - c. az e világnak való megfelelés
 - d. a vallási szerepvállalás csökkenése
3. A pártok, melyek feladata, hogy alternatívákat javasoljanak a kormány politikájával szemben:
 - a. azok, amelyeknek tagjai a miniszterek
 - b. az ellenzéki pártok
 - c. a kormánypártok
 - d. a választásokat megnyerő és kormányt alakító pártok
4. Az a gyakorlat, amelynek során egy személy életkora miatt hátrányos helyzetbe kerül a munkahelyén, egyik formája:
 - a. a kohézió
 - b. a diszkrimináció
 - c. a konszenzus
 - d. a jogok tiszteletben tartásának
5. A szakszervezetek által szervezett sztrájkok jelentik:
 - a. a deviancia egyik formáját
 - b. az informális ipari konfliktusokat
 - c. a törvénszegést
 - d. a formális ipari konfliktusokat
6. Az a negatív társadalmi jelenség, amely az anyagi ösztönzők hiánya vagy nagyságrendje miatt egyes alkalmazottakat a szakmai erkölcs megszegésére készíteti:
 - a. a szegénység
 - b. a konformizmus
 - c. a társadalmi konfliktus
 - d. a korrupció
7. A középiskolás tanulók helyi televíziónál tett látogatása egyik formája:
 - a. a nonformális nevelésnek
 - b. a formális nevelésnek
 - c. az informális nevelésnek
 - d. a tiltott nevelésnek
8. A demokratikus elv, amely a hatalommal való visszaélés megakadályozása érdekében a hatalmak minél több ember és intézmény közötti megosztását mondja ki:
 - a. az államhatalmak szétválasztásának elve
 - b. többpártrendszeriség elve
 - c. nemzeti szuverénitás elve
 - d. a törvényuralom elve
9. Bárki, aki hozzá szeretne járulni a gazdátlan állatok megvédéséhez, létrehozhat egy:
 - a. politikai pártot
 - b. nyomásgyakorló csoportot
 - c. civil szervezetet
 - d. társadalmi csoportot
10. Az alábbiak súlyos bűncselekmények, kivéve:
 - a. a koldulás
 - b. a kémkedés
 - c. megvesztegetés nyújtása és elfogadása
 - d. a merényletek

II. TÉTEL

(30 pont)

Adott az alábbi szöveg:

Az első szocializációs intézmény a család, amely a születéstől kezdve biztosítja a normák és értékek, a viselkedési szabályok, a nyelv és a nyelvezet átörökítésének és elsajátításának feltételeit. A meggyőzés és a kényszer módszerein, a példa erején keresztül a család birtokában vannak a gyermeknevelési gyakorlatok, elősegítve a társadalmi alkalmazkodást és integrációt. Ez a fajta szocializáció - az elsődleges szocializáció - különbözik más társadalmi intézmények - például az iskola - által végzett szocializációtól, amelyek különböző tartalmak és formák révén a másodlagos szocializációt valósítják meg.

- a. Fogalmazza meg egyetlen mondatban a szöveg alapgondolatát! **2 pont**
- b. Válasszon ki a szövegből két szociológiai fogalmat! **2 pont**
- c. Fejtse ki a b) alpontban említett két szociológiai fogalom jelentését! **6 pont**
- d. Magyarázza meg körülbelül egy oldal terjedelemben, a b. alpontban említett szociológiai fogalmak közötti összefüggéseket! **8 pont**
- e. Állítson fel egy szociológiai kutatási hipotézist a megadott szöveg felhasználásával! **6 pont**
- f. Támassza alá érvekkel a *korruptciónak a kortárs társadalomra gyakorolt hatásaira* vonatkozó véleményét! **6 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Válaszoljon az alábbi kérelmekre:

- 1. Határozza meg a *mintavétel* fogalmát! **3 pont**
- 2. Sorolja fel a *formális csoport* két jellemzőjét! **6 pont**
- 3. Mutasson be, körülbelül fél oldalas terjedelemben, amelyben a fogalmakat sajátos szociológiai értelmükben használja, egy összefüggést a *kiscsoport* és a *szociológiai megfigyelés* fogalmai között! Pontot ér:
 - a. a két fogalom szociológiai értelmében vett használata **2 pont**
 - b. a kért összefüggés bemutatása **4 pont**
 - c. a kidolgozott szöveg koherenciája **1 pont**
 - d. a követelményben megjelölt terjedelemben való illeszkedés **2 pont**
- 4. Konkrét példával szemléltesse annak módját, ahogy egy *státuszhoz jogok és felelősségek társulnak*! **6 pont**
- 5. Indokolja, ahogyan a társadalmi kapcsolatok meghatározzák az anticipatív szocializáció alakulását! **6 pont**